

Handling 2026 nr 53

Motion av Hampus Magnusson (M) och Anneli Rhedin (M) om att bevara minnesplattor avseende svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker yrkande från S, V och MP den 27 februari 2026 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Higab AB får i uppdrag att omhänderta och hitta lämplig placering av minnesplattorna över svenska sjömän och fiskare som omkom under andra världskriget.
2. Den av Hampus Magnusson och Anneli Rhedin väckta motionen anses besvarad.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Blerta Hoti Singh (S) yrkade bifall till yrkande från S, V och MP den 27 februari 2026 och avslag på yrkande från M, D, L och KD den 4 mars 2026.

Axel Josefson (M) yrkade bifall till yrkande från M, D, L och KD den 4 mars 2026.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att bifalla Blerta Hoti Singhs yrkande.

Göteborg den 4 mars 2026
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Lina Isaksson

Yrkande
Ärende 8
2026-03-04

M, D, L, KD

Yrkande angående Motion av Hampus Magnusson (M) och Anneli Rhedin (M) om att bevara minnesplattor avseende svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget

Förslag till beslut

I Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige:

- Higab AB, i samverkan med övriga berörda aktörer, får i uppdrag att sätta upp aktuella minnesplattor på en fristående struktur på grönytan (parken) framför Sjöfartsmuseet. Vikt ska sättas vid värdig arkitektonisk utformning för ändamålet.

Yrkandet

Minnesplattorna skulle hedra svenska sjömän och fiskare som omkom under andra världskriget. Vid försäljningen av Sjömanskyrkan monterade nya ägarna ner plaketterna. Sjömanskyrkan är dock villig att låta Göteborgs Stad förvalta dessa minnesplaketter som en viktig del av stadens sjöfartsarv. Många av förslagen som lyfts i remisserna bedöms ej genomförbara, men Higab lyfter i sitt svar ett förslag att en fristående struktur på grönytan (parken) framför Sjöfartsmuseet skulle kunna fungera - med rätt gestaltning. Vi tycker att denna idé låter rimlig och yrkar om att fortsätta arbetet med den ingången.

Yrkande

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet

2026-02-27

Nr 8

Yrkande angående – Motion av Hampus Magnusson (M) och Anneli Rhedin (M) om att bevara minnesplattor avseende svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Higab får i uppdrag att omhänderta och hitta lämplig placering av minnesplattorna över svenska sjömän och fiskare som omkom under andra världskriget.
2. Motion av Hampus Magnusson (M) och Anneli Rhedin (M) om att bevara minnesplattor avseende svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget anses besvarad.

Yrkandet

Vi håller med motionärerna att minnesplattorna över krigsseglarna utgör en viktig påminnelse om de civila sjömän och fiskare som under andra världskriget säkrade försörjningen till civilbefolkningen och där omkring 2 000 personer miste livet. Det är angeläget att deras insats uppmärksammas på ett värdigt och tillgängligt sätt.

Samtidigt har Sjöfartsmuseet Akvariet, med stöd av sin insamlingspolicy och i enlighet med museilagens 5 §, gjort den professionella bedömningen att inte införliva plattorna i museets samlingar. Museilagen slår fast att museihuvudmännen ska säkerställa att museet har ett bestämmande inflytande över verksamhetens innehåll. Kulturnämnden kan och ska inte överpröva denna bedömning.

Frågan om minnesplattornas framtida placering är därför inte en samlings- eller innehållsfråga för kulturnämnden, utan en lokal- och fastighetsfråga. Det handlar om att identifiera en lämplig fysisk plats med långsiktiga förutsättningar för förvaltning, tillgänglighet och underhåll. Den kompetensen och det uppdraget

ligger inom Higabs ansvarsområde som kommunens fastighetsbolag med uppdrag att äga, förvalta och utveckla lokaler för kulturell och offentlig verksamhet.

Genom att ge uppdraget till Higab säkerställs att frågan hanteras inom rätt organisatorisk ram, med fokus på en hållbar och praktiskt genomförbar lösning, samtidigt som kulturnämndens respekt för museets självständiga mandat upprätthålls.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-02-02

Ärendenummer SLK-2025-00949

Handläggare

Hedwig Andrén Gustafson

Telefon: 031-368 02 33

E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Hampus Magnusson (M) och Anneli Rhedin (M) om att bevara minnesplattor avseende svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget

Motionen

Hampus Magnusson (M) och Anneli Rhedin (M) föreslår att kommunfullmäktige ger Higab AB i uppdrag att, i samverkan med kulturnämnden och Sjomanskyrkan, lyfta fram minnesplattorna till en lämplig publik plats i Göteborg.

Motionärerna beskriver att på utsidan av Sjömanstornets fot återfinns namnen på de svenska sjömän som omkom under det första världskriget. Under andra världskriget omkom cirka 2000 svenska sjömän och fiskare. Dessa människor offrade sina liv för att svenska folket skulle få mat på bordet och varor för att klara sig i en svår tid.

För att hedra krigsseglarna i Sverige sattes ett tiotal minnesplattor i mässing med deras namn upp i Sjomanskyrkan i Göteborg. Vid försäljningen av Sjomanskyrkan monterade de nya ägarna ner plattorna och ställde dessa i källaren. Enligt motionärerna är Sjomanskyrkan villig att låta Göteborgs Stad förvalta dessa minnesplaketter som en viktig del av stadens sjöfartsarv. Motionärerna anser att minnestavlorna borde finnas på en hedervärd publik plats som exempelvis Sjöfartsmuseet, Sjömanstornet, Börsen, Krigsseglarmonumentet vid Lilla Bommen alternativt annan lämplig publik plats i Göteborg.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till Higab AB, kulturnämnden samt Sjomanskyrkan för möjlighet till yttrande. Remissinstansernas beslut redovisas i nedanstående tabell. Remissyttrandena i sin helhet finns som bilagor till detta tjänsteutlåtande.

Remissinstans	Beslut
Higab AB	Tar inte ställning Översänder bolagets tjänsteutlåtande som eget yttrande.
Kulturnämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.

	Omröstning Protokollsanteckning S, V och MP
Sjömanskyrkan	Tillstyrker

Remissinstansernas överväganden

Enligt Higab AB är det inte genomförbart att sätta upp föreslagna minnesplattor exteriört eller interiört på byggnadsminnet Börsen eftersom det inte stämmer överens med byggnadsminnets skyddsföreskrifter eller byggnadens historia. Även en exteriör placering av minnesplattorna på fasaderna på Sjöfartsmuseet eller Sjömanstornet bedöms som problematiskt. Dock kan någon slags fristående struktur i parken (grönytan) framför Sjöfartsmuseet kunna fungera, med rätt gestaltning. Krigsseglarmonumentet vid Lilla Bommen ägs av kulturnämnden.

Kulturnämnden anser att minnesplattornas placering inte faller inom ansvaret för nämndens uppdrag enligt reglementet för den museala verksamheten. Det faller inte heller inom ramen för kulturmiljöenhetens arbete med bebyggelse i ett kulturmiljöperspektiv eller nämndens främjandeuppdrag för att stärka stadens kulturliv. Kulturnämnden kan inom ramen för reglementet ha rådgivande roll gällande kulturhistoriska perspektiv i frågan.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Vid ett eventuellt bifall av förslaget kommer det att innebära kostnader i form av personella resurser för utredningsarbete. Förslaget innebär även en långsiktig kostnad för den verksamhet som omhändertar minnesplattorna då bevarande och tillgänglighet behöver säkerställas över lång tid.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har med utgångspunkt från remissinstansernas yttranden inte funnit några särskilda aspekter på förslaget.

Bedömning ur social dimension

En utredning får ta den sociala dimensionen i beaktande. Platsen bör ge möjligheter för besökande att minnas eller begrunda berättelsen om krigsoffer i ett sammanhang som erbjuder en vördnadsfull inramning.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor som utgör beslutsunderlag

1. Motionen
2. Higab AB:s handlingar 2025-11-13 § 11
3. Kulturnämndens handlingar 2026-01-19 § 9

Handling 2025 nr 177

Motion av Hampus Magnusson (M) och Anneli Rhedin (M) om att bevara minnesplattor avseende svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget

På utsidan av Sjömanstornets fot återfinns namnen på de svenska sjömän som omkom under det första världskriget. Under andra världskriget omkom ca 2000 svenska sjömän och fiskare, varav ca 1400 på svenska fartyg och båtar. Av den totala flottan av ca 20 000 sjömän, var det alltså närmare 10% av krigsseglarna som fick sätta livet till under den pågående lejdtrafiken. Dessa människor offrade sina liv för att svenska folket skulle få mat på bordet och varor för att klara sig i en svår tid. Flera länder runt om i Europa befann sig i svält och de svenska sjömännen bidrog även till att dessa länder fick mat och viktiga varor.

För att hedra krigsseglarna i Sverige sattes ett tiotal minnesplattor med deras namn upp i Sjömanskyrkan i Göteborg och har genom åren påmint besökare om vår marina krigshistoria.

Minnesplattorna skulle hedra de svenska sjömän och fiskare som omkom under andra världskriget. Vid försäljningen av Sjömanskyrkan monterade de nya ägarna ner plaketterna. Istället kom de att förvaras i källaren. Sjömanskyrkan är villig att låta Göteborgs Stad förvalta dessa minnesplaketter, som en viktig del av stadens sjöfartsarv.

Göteborg är en sjöfartsstad med en stolt historia och vi behöver lyfta fram vårt historiska arv. Vi anser att dessa minnestavlor borde finnas på en hedervärd publik plats, där göteborgare, besökare och anhöriga till de omkomna kan ta del av den lokala historien och för att hedra sjöfartshjältarna.

Några förslag på platser för dessa minnesplattor skulle kunna vara, Sjöfartsmuseet, Sjömanstornet, Börsen, Krigsseglarmonumentet vid lilla bommen alternativt annan lämplig publik plats i Göteborg.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Higab AB får i uppdrag att, i samverkan med kulturnämnden och Sjömanskyrkan, lyfta fram minnesplattorna till en lämplig publik plats i Göteborg.

Hampus Magnusson (M)

Anneli Rhedin (M)

Utdrag ur Protokoll (nr 7)
Sammanträdesdatum: 2025-11-13

**Remissvar Motion bevara minnesplattor för omkomna
svenska sjömän och fiskare**
§ 11

Vd föredrar ärendet i enlighet med utsänd handling.

Beslut

I styrelsen för Higab AB: Att vidarebefordra bolagets bedömning till Stadsledningskontoret.

Handling

11. Beslutsärende Remiss bevara minnesplattor
HIG-2025-00166

Utdrag ur Protokoll (nr 7)
Sammanträdesdatum: 2025-11-13

Dag för justering

2025-11-17

Vid protokollet

Sekreterare

Linnea Pousard

Ordförande

Johannes Olsson

Justerande

Kalle Bäck

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-11-07

Ärendenummer HIG-2025-00166

Handläggare

Boel Melin, Byggnadsantikvarie

Telefon: 031-368 53 03

E-post: boel.melin@higab.se

Remissvar motion om att bevara minnesplattor avseende svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget

Förslag till beslut

I styrelsen för Higab AB:

1. Att vidarebefordra bolagets bedömning till Stadsledningskontoret.

Sammanfattning

Hampus Magnusson (M) och Anneli Rhedin (M) har inkommit med remiss. Higab har fått ärendet för yttrande. Minnesplattorna skulle hedra svenska sjömän och fiskare som omkom under andra världskriget. Vid försäljningen av Sjömanskyrkan monterade de nya ägarna ner plaketterna. Sjömanskyrkan är villig att låta Göteborgs Stad förvalta dessa minnesplaketter, som en viktig del av stadens sjöfartsarv.

Remissens förslag på platser för minnesplattorna är Sjöfartsmuseet, Sjömanstornet, Börsen och Krigsseglarmonumentet vid lilla bommen, alternativt annan lämplig publik plats i Göteborg.

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Samverkan

-

Bilagor

1. Remissutskick, SLK-2025-00949
2. Handling 2025 nr 177, Motion av Hampus Magnusson (M) och Anneli Rhedin (M) om att bevara minnesplattor avseende svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget

Ärendet

Higab AB ska lämna yttrande på remissen.

Remissvaret ska ha kommit in till stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se. senast 2026-01-30, Dnr 2025-00949.

Beskrivning av ärendet

Hampus Magnusson (M) och Anneli Rhedin (M) har inkommit med remiss om att bevara minnesplattor avseende svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget. Higab har fått ärendet för yttrande. Yttrandet ska vara nämnd-/styrelsebehandlat och tydligt uttrycka om nämnden/styrelsen tillstyrker, avstyrker eller inte tar ställning till förslagen.

Vid försäljningen av Sjömanskyrkan monterade de nya ägarna ner plaketterna. Sjömanskyrkan är villig att låta Göteborgs Stad förvalta dessa minnesplaketter, som en viktig del av stadens sjöfartsarv.

Remissens förslag på platser för minnesplattorna är Sjöfartsmuseet, Sjömanstornet, Börsen och Krigssegelmonumentet vid lilla bommen, alternativt annan lämplig publik plats i Göteborg.

Bolagets bedömning

Att sätta upp föreslagna minnesplattor exteriört eller interiört bedöms som ej genomförbart på byggnadsminnet Börsen, då det inte stämmer överens med byggnadsminnets skyddsföreskrifter eller byggnadens historia.

Börs- och festivitetshuset uppfördes 1844–49 för stadens handlande. Det var då den dyraste byggnationen i Sverige och uppvisar än idag en välbevarad exteriör och en magnifik inredning interiört, med få förändringar sedan uppförandetiden.

Även en exteriör placering av minnesplattorna på fasaderna på Sjöfartsmuseet eller Sjömanstornet bedöms som problematiskt. Dock kan någon slags fristående struktur på grönytan (parken) framför Sjöfartsmuseet kunna fungera, med rätt gestaltning.

Krigssegelmonumentet vid Lilla Bommen ägs av Kulturnämnden.

Handläggarens namn

Chefens namn

Boel Melin

Lina Lindquist

Byggnadantikvarie

Chef Investeringsprojekt och Tidiga skeden

§ 9, Ärendenummer KULT-2025-00998

Yttrande över motion av Hampus Magnusson (M) och Anneli Rhedin (M) om att bevara minnesplattor för svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget

Beslut

1. Kulturnämnden avstyrker motionen om att bevara minnesplattor avseende svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget.
2. Kulturnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som eget yttrande.

Justering

Den 21 januari 2026.

Handlingar

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 15 december 2025, med följande handlingar bilagda:

Bilaga 1. Protokollsutdrag Kulturnämnden 2024-05-27 § 110

Bilaga 2. Uttalande antaget vid årsmöte med Ove Allanssonsällskapet 2024-05-16

Bilaga 3. Kulturnämndens svar till Ove Allanssonsällskapet (dnr 0496/24)

Bilaga 4. Protokoll Stiftelsen Styrelsen för Sjöfartsmuseet Göteborg 2024-2 § 6e

Bilaga 5. Protokoll Stiftelsen Styrelsen för Sjöfartsmuseet Göteborg 2024-3 § 8

Yrkanden

Förste vice ordförande Grith Fjeldmose (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag att avstyrka motionen om att bevara minnesplattor för svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget.

Andre vice ordförande Ewa Jablonska (L) yrkar att motionen ska tillstyrkas.

Propositionsordning

Ordförande Pär Johansson (S) ställer proposition på yrkandena om motionen om att bevara minnesplattor för svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget, och finner att yrkandet att avstyrka vinner bifall. Votering begärs.

Nämnden godkänner följande omröstningsordning:

Ja-röst för att avstyrka motionen om att bevara minnesplattor för svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget.

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2026-01-19

Nej-röst för att tillstyrka motionen.

Omröstning

Mariya Voyvodova (S), Karl Johan Nordensten (MP), Emma Svensson (V), Daniel Falkemo (C), förste vice ordförande Grith Flejdmose (V) och ordförande Pär Johansson (S) röstar ja.

Anneli Rhedin (M), Ivana Westberg (M), Iréne Sjöberg Lundin (D), Rasmus Ragnarsson (SD) och andre vice ordförande Ewa Jablonska (L) röstar nej.

Med sex röster ja och fem röster nej avstyrker nämnden motionen om att bevara minnesplattor för svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget.

Protokollsanteckning

S, V och MP inkommer med en skriftlig protokollsanteckning:

”Vi ställer oss bakom förvaltningens avstyrkande av motionen med hänvisning till skrivningarna i tjänsteutlåtandet om att ett omhändertagande inte faller inom Kulturnämndens ansvar och reglemente. Vi vill dock understryka att vi ser det som värdefullt om Higab AB får i uppdrag att göra en fortsatt utredning om placeringar i staden med möjligheter för besökande att minnas eller begrunda berättelsen om krigsoffer i ett sammanhang som erbjuder samma vördnadsfulla inramning som den ursprungliga (kyrkliga) miljön. I det läget kan kulturförvaltningen inom ramen för reglementet bidra med vägledning till kulturhistorisk information och kulturarvsperspektiv.”

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-12-15

Ärendenummer KULT-2025-00998

Handläggare

Carina Sjöholm,

E-post: carina.sjoholm@kultur.goteborg.se

Cajsa Lagerkvist

E-post: cajsa.lagerkvist@kultur.goteborg.se

Yttrande över motion av Hampus Magnusson (M) och Anneli Rhedin (M) om att bevara minnesplattor avseende svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget

Förslag till beslut

I kulturnämnden

1. Kulturnämnden avstyrker motionen om att bevara minnesplattor avseende svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget.
2. Kulturnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som eget yttrande.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Hampus Magnusson (M) och Anneli Rhedin (M) om att bevara minnesplattor avseende svenska sjömän och fiskare omkomna under andra världskriget. Minnesplattorna fanns i Sjömanskyrkan och har, efter att lokalen inte längre har en kyrklig användning, monterats ner. Sjömanskyrkan äger fortfarande minnesplattorna. Motionen yrkar på att kommunfullmäktige ger Higab AB i uppdrag att, i samverkan med kulturnämnden och Sjömanskyrkan, lyfta fram minnesplattorna till en lämplig publik plats i Göteborg och föreslår ett antal platser för vidare utredning. Detta yttrande tydliggör nämndens begränsade ansvar i frågan inom ramen för reglementet. Kulturförvaltningen föreslår nämnden att avstyrka motionen och sända detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som eget yttrande.

Kulturförvaltningens slutsats är att minnesplattornas placering inte faller inom ansvaret för den museala verksamheten. Det faller inte heller inom ramen för kulturmiljöenhetens arbete med bebyggelse i ett kulturmiljöperspektiv, eller inom förvaltningens främjandeuppdrag för kulturlivet. I det fall motionen bifalles kan kulturförvaltningen inom ramen för reglementet i rimlig omfattning bidra med vägledning till kulturhistorisk information och kulturarvsperspektiv. Om ett förslag om placering innebär påverkan på kulturmiljön, har nämndens ett ansvar att lämna sakkunnig bedömning i frågan. Kulturförvaltningen har i övrigt inte i uppdrag att vara rådgivande till hyresgäster eller organisationer om utveckling av lokaler eller verksamheters innehåll och profil.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förslaget innebär kostnader i form av personaltid för utredningsarbete.

Förslaget innebär en långsiktig kostnad för den verksamhet som omhändertar minnesplattorna då bevarande och tillgänglighet behöver säkerställas över lång tid. Kulturförvaltningen ser inte att den kostnaden eller ansvaret ligger i nämnden uppdrag.

Bedömning ur ekologisk dimension

Kulturförvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Om motionen bifalles och staden efter vidare utredning finner en plats för minnesplattorna, behöver flera sociala hänsyn tas. Platsen bör ge möjligheter för besökande att minnas eller begrunda berättelsen om krigsoffer i ett sammanhang som erbjuder samma vördnadsfulla inramning som den ursprungliga kyrkliga miljön. Eftersom ärendet i detta läge gäller bedömningen om en utredning ska inledas, avstår kulturförvaltningen i nuläget från att vidare utveckla frågan om sociala dimensioner.

Bilaga /-or

1. Protokoll Kulturnämnden 240527 § 110
2. Uttalande antaget vid årsmöte med Ove Allanssonsällskapet den 16 maj 2024
3. Dnr. 0496/24, Nämndens svar till Ove Allanssonsällskapet
4. Protokoll 2024-2 § 6 e, Stiftelsen Styrelsen för Sjöfartsmuseet Göteborg
5. Protokoll 2024-3 § 8, Stiftelsen Styrelsen för Sjöfartsmuseet Göteborg

Expedieras till

Kommunfullmäktige

Ärendet

Kulturförvaltningen ska besvara en motion från Hampus Magnusson (M) och Anneli Rhedin (M) om placering av minnesplattor från Sjömanskyrkan över omkomna fiskare under andra världskriget. I motionen föreslås att Higab AB i samarbete med Kulturförvaltningen och Sjömanskyrkan utreder nya platser för placering. Kulturförvaltningens svar utgår från tidigare beredning av ärendet och redogör för kulturnämndens ansvar utifrån uppdrag och reglemente.

Beskrivning av ärendet

Ärendets bakgrund och tidigare beredning

Frågan om minnesplattornas bevarande inkom första gången till Sjöfartsmuseet Akvariet i april 2023 då Stiftelsen Sjömanskyrkan erbjöd museet att ta över plattorna med förslag att upprätta en permanent minnesplats i museets publika lokaler. Mottagande av donationen avsågs i linje med museets policy för förvärv. En permanent minnesplats på Sjöfartsmuseet Akvariet bedömdes inte heller vara aktuellt utifrån museets uppdrag. Sjöfartsmuseet ställde därefter frågan till Higab AB om möjlighet att placera plattorna i Sjömanstornet som är ett minnesmärke över sjömän som förlit under första världskriget. Higab meddelade att tornet har stora brister och att det inte är möjligt att fästa tavlorna i tornets sköra innerväggar utan omfattande renovering och stora kostnader. Museet återkopplade informationen till Sjömanskyrkan och betraktade därmed ärendet som avslutat.

Ett år senare aktualiserades frågan i media. En skrivelse om vikten av minnesplattornas bevarande inkom till nämnden som hanterade den vid nämndmötet 2024-05-27 § 110. Samma skrivelse inkom till Stiftelse Styrelsen för Sjöfartsmuseet Göteborg som ställde sig bakom museets beslut att tacka nej till donation av minnesplattorna, protokoll 2024-2 § 6e.

Utöver minnesplattorna i Sjömanskyrkan finns två minnesplatser i Göteborg över sjömän som mist livet under andra världskriget. Krigsseglarnas minnesmärke vid Lilla Bommen samt ett minnesmonument på Mariebergs kyrkogård i Majorna.

Nuläge och bedömningsgrunder

Mot bakgrund av den tidigare beredningen har Kulturförvaltningen således redan tagit ställning till och, utifrån Sjöfartsmuseets uppdrag och policy för förvärv, tackat nej till att förvärva minnesplattorna inom ramen för samlingsansvaret. Museet har vidare fört dialog med Higab AB om placeringen vid Sjömanstornet, vilket inte är genomförbart. Nämnden har att ta ställning till förslaget att avstyrka motionen. Som vägledning redogör kulturförvaltningen för vilka uppgifter förvaltningen kan ansvara för enligt reglementet.

De lagstadgade uppgifter i reglementet som är aktuella för bedömning i detta ärende är:

Nämndens verksamhetsområde och uppgifter, §2

2. att genom museerna bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Museerna ska aktivt förvalta sina samlingar för att nå verksamhetens mål, i enlighet med Museilagen,

4. i stadsplaneringen bidra med kulturvärden, kulturarvs- och kulturmiljökunskap i enlighet med Plan- och bygglagen och Kulturmiljölagen.

Därtill ska nämnden enligt **Samverkan, §3:**

medverka i samhällsplaneringen tillsammans med andra nämnder, samhällsorgan, organisationer och fria kulturutövare för att främja stadens kulturliv. Nämnden har en konsultativ roll gällande inriktningen av kulturverksamheten i Göteborg.

När det gäller ansvar för museiverksamheten och samlingarna gör Kulturförvaltningen omsorgsfulla och sakkunniga urval. Museerna får dagligen förfrågningar om att ta emot föremål. Bedömning och beslut utgår från *Samlingsförvaltningsplan för Göteborgs museer 2024-2027* samt respektive museums policy för förvärv. Dessa säkerställer att föremålen faller inom museernas ansvarsområden för insamling, att det inte redan finns för många av motsvarande föremål i samlingarna, att föremålen går att bevara och att föremålen kommer med tydlig dokumentation och information som tillför något angeläget till det samlade kulturarvet. Att förvalta samlingar är kostsamt och därför finns stor restriktivitet. Dessa grunder ligger också bakom beslutet att tacka nej till att förvärva minnesplattorna.

När det gäller ansvar för att bidra med kulturvärden, kulturarvs- och kulturmiljökunskap i stadsplaneringen, handläggs det ansvaret genom rådgivning och sakkunnigutlåtanden inom ramen för en formell stadsplaneringsprocess.

När det gäller medverkan i samhällsplaneringen för att främja stadens kulturliv arbetar Kulturförvaltningen integrerat med de fem kulturvärdena i kulturprogrammet, i samverkan med andra berörda förvaltningar.

Sammanfattningsvis ser förvaltningen inte att ett utredningsansvar ligger inom ramen för kulturnämndens uppdrag. I det fall motionen bifalles i kommunfullmäktige, och Higab AB får i uppdrag att göra en fortsatt utredning om placeringar, kan kulturförvaltningen inom ramen för reglementet bidra med vägledning till kulturhistorisk information och kulturarvsperspektiv. Om ett förslag om placering innebär påverkan på kulturmiljön, har nämndens ett ansvar att lämna sakkunnigutlåtanden. Kulturförvaltningen har i övrigt inte i uppdrag att vara rådgivande till hyresgäster eller organisationer om utveckling av lokaler eller verksamheters innehåll och profil.

Förvaltningens beredning av ärendet

Vid beredning av har Kulturförvaltningen sammanställt tidigare händelser i ärendet och fört en inledande dialog med Higab AB.

Förvaltningens bedömning

Kulturförvaltningens slutsats är att minnesplattornas placering inte faller inom ansvaret för kulturnämndens uppdrag enligt reglementet för den museala verksamheten. Det faller inte heller inte inom ramen för kulturmiljöenhetens arbete med bebyggelse i ett

kulturmiljöperspektiv eller förvaltningens främjandeuppdrag för att stärka stadens kulturliv. Kulturförvaltningen har inte i uppdrag att ta en aktiv roll vid utredningen av platser. Mot bakgrund av detta, och utifrån tidigare historik i ärendet, rekommenderar förvaltningen kulturnämnden att avstyrka motionen. Kulturförvaltningen kan inom ramen för reglementet ta en rådgivande roll gällande kulturhistoriska perspektiv i frågan. Om platser kommer att föreslås som innebär påverkan på kulturmiljön, har Kulturnämnden därtill ansvar för formella antikvariska sakkunnigutlåtanden.

Anna Rosengren

Förvaltningsdirektör

Cajsa Lagerkvist

Avdelningschef Museer och konsthall

STYRELSEMÖTESPROTOKOLL 2-2024
Styrelsen för Stiftelsen Styrelsen för Göteborgs Sjöfartsmuseum

Datum: Måndagen den 6 maj 2024
Tid: Kl 10.30 – 12.00
Plats: Sjöfartsmuseet Akvariet, Mary von Sydow-rummet.

Närvarande:

Oscar von Sydow (mötesordförande), Sigvard Fjellsson, Arne Olsson, Lennart Bornmalm. Mariya Voyvodova och Anna-Klara Behlin. Bengt Nilsson hade anmält förhinder.

Adjungerade: Museichef Carina Sjöholm och Björn Källström (protokollförare).

§ 1

Sammanträdet öppnas

Oscar von Sydow förklarade sammanträdet öppnat och hälsade alla närvarande välkomna.

§ 2

Protokolljustering

Genomgång av föregående protokoll 1-2024 (2024-02-13), vilket lades till handlingarna.

§ 3

Utseende av justeringspersoner och sekreterare

Till att jämte ordförande justera dagens protokoll utsågs Mariya Voyvodova

Till sekreterare utsågs Björn Källström.

§ 4

Årsredovisning

Samtliga årsredovisningar för samtliga stiftelser undertecknades av styrelsen.

§ 5

Kassaförvaltaren rapporterar.

Sigvard Fjellsson redogjorde för redovisningen av värdepappersportföljerna per den 2024-05-02 (Bilaga 1).

MV
OS
BE

STYRELSEMÖTESPROTOKOLL 2-2024

Styrelsen för Stiftelsen Styrelsen för Göteborgs Sjöfartsmuseum

§6

Rapport från museets verksamhet.

- a. Aktuellt saldo för Stiftelsens bidrag per den 2024-04-29 (Bilaga 2).
Carina Sjöholm redogjorde för det aktuella saldot för stiftelsens bidrag till verksamheten.
- b. Ansökningar. Carina Sjöholm delade ut ansökning *Inköp av dykutrustning för marinbiologisk forskning i Akvariet* (Bilaga 3). Styrelsen beslutade att godkänna ansökan och att medlen ska tas från Jacobssons
- c. Besöksstatistik
Carina Sjöholm redogjorde för besöksstatistiken 2024 (Bilaga 4) som fortsatt ser mycket bra ut för museet.
- d. Verksamhet
Carina Sjöholm redogjorde för verksamheten på Sjöfartsmuseet Akvariet. Enhetschefen för Publika möten, Sammy Lindfors, har sagt upp sig och tjänsten kommer att utlysas.
Björn Källström redogjorde för sin sabbatical och projektet SamBio (Samverkan för Biologisk mångfald).
- e. Minnesplaketter
Carina Sjöholm redogjorde för ärendet med minnesplaketterna på Sjömanskyrkan som fått stor medial uppmärksamhet. Stiftelsen Sjömanskyrkan vill att Sjöfartsmuseet Akvariet ska ta hand om plaketterna. Sjöfartsmuseet Akvariet har tackat nej med utgångspunkt i insamlingsstrategin och att museet inte är en minnesplats. Styrelsen hänvisar till Museilagens paragraf 5 och principen om armlängds avstånd samt att de står bakom Sjöfartsmuseet Akvariets beslut.
- f. Årets museum
Carina Sjöholm redogjorde för att Sjöfartsmuseet Akvariet har utnämnts till Årets museum 2024 av Sveriges museer och den svenska delen av ICOM.

STYRELSEMÖTESPROTOKOLL 2-2024
Styrelsen för Stiftelsen Styrelsen för Göteborgs Sjöfartsmuseum

§7

Färjan 4

Lennart Bornmalm redogjorde för det fortsatta arbetet och verksamheten på Färjan 4. Det finns fortsatt inga omedelbara behov av kapitaltillskott från stiftelsen.

§ 8

Övriga frågor.

Ernst & Young (nya revisorer upphandlade av Göteborgs Stad) har ifrågasatt huruvida Huvudstiftelsen skall klassas som verksamhetsstiftelse. Huvudargumentet är att sedan stiftelsen sålde huset till HIGAB och stadgarna permuterades bör stiftelsen klassas som avkastningsstiftelse. Ett flertal möten har avhållits med SEB's skattejurister i ärendet och slutresultatet blev att stiftelsen nu klassas som avkastningsstiftelse. De eventuella skatteeffekter detta kan innebära för stiftelsen är i dagsläget svåra att överblicka.

Arne Olsson har under över trettio år varit verksam i styrelsen som ledamot och under senare år vice ordförande. Oscar von Sydow och styrelsen tackade Arne Olsson för de utomordentliga insatser han gjort i styrelsen och för museet, en gåva och blommor överlämnades och Arne Olsson tackade styrelsen för ett gott samarbete under många år.

§ 9

Nästa möte.

Nästa möte bokades till tisdagen den *10 september 2024 kl 10.30-12.00* på Sjöfartsmuseet Akvariet.

§ 10

Mötets avslutande

Ordförande avslutade mötet och Carina Sjöholm bjöd styrelsen på tårta för att fira utmärkelsen till Årets museum.

Justeras:

Oscar von Sydow
Ordförande

Vid protokollet:

Björn Källström

Mariya Voyvodova

Verksamhetsstiftelser	141231	171231	191230	211230	221231	231231	240502
Sjöfartsmuseets fond	44,6	75,6	93,7	128,4	115,5	138,5	155,8
H & K Jacobssons fond	3,9	4,6	6,0	9,4	8,6	9,9	11,5
Avkastningsstiftelser							
Dan Broströms m-fond	9,7	9,5	13,5	16,8	15,4	17,6	19,3
Götaverkens fond	9,5	8,8	13,3	16,8	15,4	17,9	19,7
H & K Sahléns fond	2,8	2,8	4,0	5,8	5,1	6,0	6,7
Hugo Hammars fond	73,0	79,9	100,7	130,6	121,5	142,9	161,7
Summa mkr	143,4	180,0	231,1	307,8	281,5	332,8	374,7

Värdeökningen 2024 är + 12,6 % mot index + 4,9%

2024-05-02

/sf

Redovisning per 2024-04-29

Projekt	Namn	Saldo 29/4 2024	Förändring från 5/2 2024	Ursprungligt belopp	Fakturerat Stiftelsen	Finansår	Beslutsår	Ändamål
1	Driftsbidrag	0,00	0,00	*1 000 000	Ej fakturerat.	Prot. 1/24 & 4/23 Sjöfartsmuseets fond	2024	Driftsbidrag 2024 enl samverkansavtal med Kulturämnden dnr. 0834/23.
2	DXS60	200 000,00	0,00	200 000	200 tkr feb. 2024 fakt. 76900046328	Prot. 4/23 Sjöfartsmuseets fond	2023	För uppbyggandet av ett biotopakvarium
3	DXS61	625 000,00	0,00	625 000	75 tkr fakt. 76900046329, 300 tkr fakt. 76900046330, 250 tkr fakt. 76900046331. Alla i feb. 2024	Prot. 4/23 K & H Jacobssons fond, Dan Broströms minnesfond och Götaverkens donation	2023	Skapa ett års s.k. sabbatical på 50% för Akvariets forskningsledare Björn Källström för att återuppta det vetenskapliga arbetet efter det omfattande om- och tillbyggnadsprojektet.
4	DXS62	171 101,69	-28 898,31	200 000	200 tkr feb. 2024 fakt. 76900046328	Prot. 4/23 Sjöfartsmuseets fond	2023	Utrustning för salthantering och inköp av akvariesalt
5	DXS63	600 000,00	0,00	600 000	600 tkr feb. 2024 fakt. 76900046328	Prot. 4/23 Sjöfartsmuseets fond	2023	Inventering och packning av föremål och arkivmaterial tillhörande Sjöfartsmuseet Akvariets samlingar
6	DXS64	50 000,00	0,00	50 000	50 tkr feb. 2024 fakt. 76900046328	Prot. 4/23 Sjöfartsmuseets fond	2023	Att utveckla pedagogiska och självfunktionella aktiviteter i studion på plan 3
7	DXS73	1 965 803,65	-434 196,35	600 000 1 800 000	600 tkr feb. 2024 fakt. 76900046328. 1 800 tkr dec. 2022 fakt. 76900043471.	Prot. 4/23, 4/22 Sjöfartsmuseets fond	2023 2022	Till utställning på plan 2 samt i Minneshallen.
8	DXS79	MC	189 712,15	-1 593,40	191 306	Överfört från DXS74, DXS90 och DXS92	2024	Till drift och utveckling av verksamheten på Sjöfartsmuseet Akvariet.

Redovisning per 2024-04-29

Projekt	Namn	Saldo 29/4 2024	Förändring från 5/2 2024	Ursprungligt belopp	Fakturerat Stiftelsen	Finansiär	Beslutsår	Ändamål
9 DXS80	Akvariet Drift & teknik	300 000,00	0,00	300 000	300 tkr feb. 2024 fakt. 76900046328	Prot. 4/23 Sjöfartsmuseets fond	2023	Drift och underhåll samt utveckling av det publika akvariet.
10 DXS93	Svarfenaade revhajar	15 015,06	-4 571,39	150 000	150 tkr sept. 2023 fakt. 76900045365	Prot. 2/23 K & H Jacobssons fond	2023	Forskning och bevarandeprojekt på svartfenaade revhajar
11 DXS99	Ocean lab	150 000,00	0,00	150 000	150 tkr sept. 2023 fakt. 76900045364	Prot. 2/23 Dan Broströms minnesfond	2023	Inköp av vetenskaplig utrustning till det publika forskningslabbet Ocean lab

Aktuellt saldo 4 266 632,55

*Ej fakturerat 1 000 000,00

Summa återstående stiftelsemedel 5 266 632,55

BESKRIVNING AV PROJEKT ELLER ANNAN VERKSAMHETSAKTIVITET

vid ansökan om medel från Stiftelsen Styrelsen för Göteborgs Sjöfartsmuseum

SJÖFARTS.
AKVARIET

Ansökningsdatum 2024-05-06

Aktivitetsens namn Inköp av dykutrustning för marinbiologisk forskning i Akvariet

Typ av aktivitet (mest
dominerande)

			x			
Utställning	Pedagogik	Program	Forskning	Fastighet	Samlingar	Annat

Aktivitetsens syfte Kostnader för inköp av dykutrustning till Akvariet

Tidsplanering De sökta medlen kommer vara förbrukade 2024-12-31

Sökt summa (SEK) 200 000

Ansvarig enhet Akvariet

Beskrivning av
aktiviteten Medel söks för inköp av dykutrustning och avgifter för dykutbildning för Akvariets personal.

Förslag till fond

Budget, specificerad

Medel söks för följande kostnader:

Dykutbildning..... 100 000 kr
 Inköp och införskaffning av teknisk utrustning.....100 000 kr
Totalt sökt summa:200 000 kr

Underskrift av MC
(ansvarig sökande)

BILAGA 4

Uppföljning biljetter och besök 2024

Sjöfartsmuseet Akvariet	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Totalt
Antal anläggningsbesök	18 853	23 969	20 472	21 917									85 211
Varav verksamhetsbesök, totalt	17 629	21 669	17 634	15 004									71 936
Varav verksamhetsbesök, barn och unga	7 109	9 124	6 946	6 592									29 771
Köpta Museikort	3 267	2 527	1 735	1 107									8 636
Köpta Seniorkort	1 160	1 236	805	615									3 816
Köpta Dagsbiljetter	3 618	5 024	4 444	3 397									16 483
Antal återbesök Årsbiljett	1 814	1 878	2 859	2 544									9 095

Göteborgs konstmuseum	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Totalt
Antal anläggningsbesök	15 258	21 830	22 404	21 351									80 843

Göteborgs stadsmuseum	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Totalt
Antal anläggningsbesök	13 028	13 750	13 042	12 100									51 920

Röhsska museet	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Totalt
Antal anläggningsbesök	6 415	8 545	7 943	8 872									31 775

MV

Uttalande antaget vid årsmöte med Ove Allanssonsällskapet den 16 maj 2024

Till stiftelsen Styrelsen för Göteborgs Sjöfartsmuseum och till Kulturnämnden i Göteborg

Göteborgs stads historia är nära förknippad med havets arbetare, med varvsarbetare, hamnarbetare och inte minst med sjöfolket. Under 1900-talets två stora världskrig var det svenska sjöfolket den yrkesgrupp som drabbades hårdast av krigets fasor.

Under exempelvis andra världskriget omkom närmare 2000 sjömän i svenska fartyg vid krigsförlisningar. Deras fartyg torpederades, gick på minor eller sänktes på annat sätt.

Härtill kommer ytterligare flera hundra svenska sjömän som omkom vid tjänstgöring i USAs handelsflotta under kriget. De hade ingen möjlighet att komma hem utan hamnade i flera år utanför den så kallade spärren när USA gick in i kriget.

För att hedra sjöfolket som omkom under andra världskriget finns det drygt elva mässomgplattor med de omkomnas namn ingraverat. Dessa plattor var länge uppsatta i den tidigare Sjömanskyrkan vid Stigbergstorget. När Sjömanskyrkan såldes för något år sedan plockades plattorna ner och förvaras idag i en skrub.

Vi anser att Göteborgs stad snarast ser till att plattorna åter blir uppsatta på lämplig plats, antingen i närbelägna Sjöfartsmuseet eller på annan offentlig plats.

Det är en skymf mot sjöfolket som gjorde stora uppoffringar under kriget att minnesplattorna idag förvaras i en skrub. Minnet av det svenska sjöfolkets viktiga insats under det andra världskriget får inte glömmas utan måste föras vidare till kommande generationer.

Med vänlig hälsning,

Lennart Johnsson ordförande i Ove Allanssonsällskapet

Inkommen e-post

Från:	"Pär Johansson" < par.johansson@politiker.goteborg.se >
Skickat:	2024-05-29 07:45:31
Till:	" Lennart.johnsson49@gmail.com " < Lennart.johnsson49@gmail.com >
Kopia:	"Anna Rosengren" < anna.rosengren@kultur.goteborg.se >, "Grith Fjeldmose" < grith.fjeldmose@politiker.goteborg.se >, "Ewa Jablonska" < ewa.jablonska@politiker.goteborg.se >
Ärende:	Angående skrivelse "Uttalande antaget vid årsmöte med Ove Allanssonsällskapet den 16 maj 2024"

Dnr. 0496/24

Tack för er skrivelse som tar upp stiftelsen Sjömanskyrkan i Göteborgs stifts minnestavlor över andra världskrigets krigsseglare. Krigsseglare är benämningen på de civila sjömän inom handelsflottan- och fiskeflottan, som seglade under krigsåren och försåg civilbefolkningen med förnödenheter. Ca 2000 personer miste livet. Minnestavlorna monterades ner i samband med att stiftelsens hus, "Sjömanskyrkan", såldes till 4D Bygg. Tavlorna står nu i ett förråd i väntan på att komma upp på lämpligt ställe. Vi instämmer i att det är viktigt att uppmärksamma denna mörka period i vår historia. Det är därför beklagligt att minnesplaketterna just nu inte visas i en lokal dit allmänheten har tillträde.

Sjöfartsmuseet Akvariet har fått frågan om att ta emot tavlorna och gjort en bedömning utifrån beslutad insamlingspolicy om att tacka nej. Tavlornas kulturhistoriska värde bedöms lågt. Det är namnen på sjömännen som är det viktiga och dessa finns i diverse arkiv. Museet arbetar även med frågor kopplat till svenska sjömäns roll i relation till första och andra världskriget inom ramen för program- och utställningsverksamhet. Vi politiker i kulturnämnden litar på museets bedömning och det är museet som bestämmer vad som ska samlas in. Detta utifrån museilagens paragraf 5 "Museihuvudmännen ska säkerställa att ett museum har ett bestämmande inflytande över verksamhetens innehåll."

För Göteborgs Stads kulturnämnd,

Pär Johansson (S)

Ordförande kulturnämnden

Ersättare kommunfullmäktige

Ledamot i Citysamverkans styrelse

E-post: par.johansson@politiker.goteborg.se